

Asia C-428/20

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

11.9.2020

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Sąd Apelacyjny w Warszawie (Puola)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

28.8.2020

Kantaja:

A. K.

Vastaaja:

Skarb Państwa

[– –]

VÄLIPÄÄTÖS

28.8.2020

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny (Varsovan ylioikeus, I siviiliasioiden jaosto, Puola) [– –]:

[– –]

on päättänyt 28.8.2020 Varsovassa käsitellyssä asiassa,

[– –]

jossa kantajana on A. K.

ja vastaajana Skarb Państwa (valtiokonttori, Puola), edustajanaan ministeri [– –],

ja joka koskee rahamääräistä maksuvaatimusta,

kantajan Sąd Okręgowy w Warszawien (Varsovan alueellinen tuomioistuin, Puola) antamasta tuomiosta tekemän valituksen johdosta

[– –]

seuraavaa:

I. Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään seuraava ennakkoratkaisukysymys:

Olisiko moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavaa vakuutusta koskevien neuvoston direktiivien 72/166/ETY, 84/5/ETY, 88/357/ETY ja 90/232/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/26/EY muuttamisesta 11.5.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/14/EY 2 artiklan mukaan jäsenvaltion, joka oli vahvistanut vakuutusturvan vähimmäismäärien mukauttamista varten siirtymäajan, pitänyt korottaa vastuumäärät vähintään puoleen muutetun direktiivin 84/5/ETY 1 artiklan 2 kohdassa säädetyistä tasoista 30 kuukauden kuluessa direktiivin täytäntöönpanopäivästä:

- kaikkien sellaisten liikennevakuutussopimusten osalta, jotka ovat olleet voimassa mainitun 30 kuukauden jakson jälkeen, mukaan lukien ennen 11.12.2009 tehdyt sopimukset, jotka ovat olleet edelleen voimassa kyseisen päivämäärän jälkeen, kun on kyse 11.12.2009 jälkeen sattuneista vahinkotapauksista;

- vai vain sellaisten uusien liikennevakuutussopimusten osalta, jotka on tehty 11.12.2009 jälkeen?

2. Siviiliprosessilain (kodeks postępowania cywilnego) 177 §:n 1 momentin 3¹ kohdan nojalla muutoksenhakuasian käsittelyä lykätään.

[– –]

PERUSTELUT [alkup. s. 2]

Ennakkoratkaisupyyntöön kohde ja oikeusperusta

Moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavaa vakuutusta koskevien neuvoston direktiivien 72/166/ETY, 84/5/ETY, 88/357/ETY ja 90/232/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/26/EY muuttamisesta 11.5.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/14/EY (EUVL L 149, s. 14) (jäljempänä direktiivi 2005/14) 2 artikla luettuna yhdessä moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta 16.9.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/103/EY (EUVL L 263, s. 11) (jäljempänä direktiivi 2009/103) 29 artiklan kanssa.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artikla.

Oikeudenkäynnin kohde

1. Oikeudenkäynnin kohteena on Skarb Państwaan kohdistettu vaatimus direktiivin 2005/14 virheellisestä ja puutteellisesta täytäntöönpanosta aiheutuneiden vahinkojen korvaamisesta.

Asian tosiseikat

2. Puolassa tapahtui 12.10.2010 [– –] suuri liikenneonnettomuus [– –], joka vaati 16 kuolonuhria, mukaan lukien G. M. ja onnettomuuden aiheuttanut kuljettaja V. [– –], jolla oli kotipaikkaansa kaupungissa Ł. pitävän osakeyhtiön [– –] kanssa tehty moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettava vakuutus, jonka voimassaoloaika oli 8.12.2009–7.12.2010. [– –].

3. G. M:n kuoleman johdosta G. M:n tytär, kantaja A. K. esitti 2.3.2011 [– –] suuruisen korvausvaatimuksen. Selvitysmenettelyn aikana kantaja sai lopulta [– –] 47 000 Puolan zlotyn suuruisen korvauksen aineettomasta vahingosta siviiliasioista annetun lain (kodeks cywilny) 446 §:n 4 momentin nojalla ja 5 000 Puolan zlotyn suuruisen korvauksen elämäntilanteen merkittävästä heikkenemisestä siviiliasioista annetun lain 446 §:n 3 momentin nojalla.

4. [– –] ilmoitti A. K:lle tämän jälkeen, että vastuuvakuutuksen nro [– –] kattama vakuutusturvan määrä oli käytetty loppuun.

Kannevaatimus ja asianosaisten näkemykset

5. Kantaja vaatii Skarb Państwalta 78 000 Puolan zlotyn suuruisia summaa viivästyskorkeineen direktiivin 2005/14 puutteellisesta täytäntöönpanosta aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseksi. Kantaja väittää, että direktiivin asianmukaisen täytäntöönpanon myötä hän saisi vielä 78 000 Puolan zlotyn suuruisen korvauksen äidin kuolemasta aiheutuneesta aineettomasta vahingosta. Puutteellisen täytäntöönpanon vuoksi hän on menettänyt mahdollisuuden tämän korvauksen saamiseen [– –], mikä tarkoittaa sitä, että vastaaja on aiheuttanut kantajalle kyseisensuuruisen aineellisen vahingon.

6. Kantajan mukaan Puolan valtio oli ollut velvollinen ottamaan direktiivin 2005/14 säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöään siten, että 11.12.2009 alkaen kaikkien moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettava vakuutus koskevien sopimusten vakuutusturvan määrä olisi henkilövahinkojen osalta 2 500 000 euroa yksittäisen vahinkotapahtuman osalta. Pakollisista vakuutuksista, vakuutusalan vakuusrahastosta ja Puolan liikennevakuutusten antajien toimistosta sekä vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnasta 24.5.2007 annetun lain muuttamisesta annetussa laissa (ustawa o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej) kuitenkin vakuutusturvan käsite oli jaoteltu

siten, että 11.12.2009 ja joulukuun 2010 välisenä aikana tapahtuneiden vahinkotapahtumien seurauksena vahingon kärsineiden vakuutusturvan taso riippui siitä, milloin vakuutus sopimus oli tehty. Kyseisenä aikana oli samanaikaisesti olemassa [alkup. s. 3] 11.12.2009 alkaen tehtyjä sopimuksia, joissa vakuutusturvan määrä oli 2 500 000 euroa, ja ennen 11.12.2009 tehtyjä sopimuksissa, joissa vakuutusturvan määrä oli vain 1 500 000 euroa.

7. Vastaja, Skarb Państwa – ministeri [– –] vaatii kanteen hylkäämistä. Skarb Państwa väittää, että direktiivi on pantu täytäntöön oikein. Skarb Państwa vetoaa taannehtivan lainsäädännön kiellon periaatteeseen ja esittää lisäksi, että Euroopan komissio oli aloittanut Puolaa vastaan jäsenyysvelvoitteiden rikkomista koskevan menettelyn [– –] [– –], joka koski direktiivin 2005/14 täytäntöönpanoa koskevia puutteita, mutta 28.4.2016 komissio päätti kuitenkin lopettaa tämän menettelyn. Vastajan näkemyksen mukaan komissio oli täten katsonut, että unionin oikeutta ei ollut rikottu.

Asian kannalta merkityksellinen unionin lainsäädäntö

8. Direktiivi 2005/14

2 artikla

Direktiivin 84/5/ETY muuttaminen

Korvataan direktiivin 84/5/ETY 1 artikla seuraavasti:

”1 artikla

1. Direktiivin 72/166/ETY 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun liikennevakuutuksen on aina katettava sekä omaisuusvahingot että henkilövahingot.

2. Jäsenvaltioiden on vaadittava, tämän kuitenkaan rajoittamatta niiden oikeutta vahvistaa korkeampia vastuurajoja, että vakuutuksen on katettava vähintään seuraavat määrät:

a) henkilövahingon ollessa kyseessä vakuutusturvan vähimmäismäärä on 1 000 000 euroa vahingon kärsinyttä kohden tai 5 000 000 euroa vahinkotapausta kohden riippumatta vahingon kärsineiden lukumäärästä,

b) omaisuusvahingon ollessa kyseessä 1 000 000 euroa vahinkotapausta kohden riippumatta vahingon kärsineiden lukumäärästä.

Tarvittaessa jäsenvaltiot voivat vahvistaa enintään viiden vuoden siirtymäajan, joka alkaa moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavaa vakuutusta koskevien neuvoston direktiivien 72/166/ETY, 84/5/ETY, 88/357/ETY ja 90/232/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/26/EY muuttamisesta 11 päivänä toukokuuta 2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/14/EY täytäntöönpanopäivästä ja jonka kuluessa

niiden on mukautettava vakuutusturvan vähimmäismäärät tässä kohdassa edellytettyihin määriin.

Jäsenvaltioiden, jotka ottavat käyttöön edellä tarkoitetun siirtymäajan, on ilmoitettava asiasta komissiolle ja mainittava siirtymäajan kesto.

Jäsenvaltioiden on 30 kuukauden kuluessa direktiivin 2005/14/EY täytäntöönpanopäivästä korotettava vastuumääriä vähintään puoleen tässä kohdassa säädetyistä tasoista.

9. Direktiivi 2009/103

29 artikla Kumoaminen

Kumotaan direktiivit 72/166/ETY, 84/5/ETY, 90/232/ETY, 2000/26/EY ja 2005/14/EY, sellaisina kuin ne ovat muutettuina liitteessä I olevassa A osassa mainituilla direktiiveillä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäsenvaltioita velvoittavia liitteessä I olevassa B osassa asetettuja määräaikoja, joiden kuluessa niiden on saatettava mainitut direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sovellettava niitä. [– –] **[Alkup. s. 4]**

Asian kannalta merkityksellinen kansallinen lainsäädäntö

10. Pakollisista vakuutuksista, vakuutusalan vakuusrahastosta ja Puolan liikennevakuutusten antajien toimistosta sekä vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnasta 24.5.2007 annetun lain muuttamisesta annettu laki (Dz. U. nro 102, järjestysnumero 691) (jäljempänä 25.5.2007 annettu laki)

1 §

Muutetaan pakollisista vakuutuksista, vakuutusalan vakuusrahastosta ja Puolan liikennevakuutusten antajien toimistosta 22.5.2003 annettu laki (Dz. U. nro 124, järjestysnumero 1152 sellaisena kuin se on muutettuna) seuraavasti:

1 momentti [– –]

Korvataan 36 §:n 2 momentti seuraavasti: 1. Korvaus määritetään ja maksetaan moottoriajoneuvon haltijan tai kuljettajan siviilioikeudellisen vastuun rajoissa, enintään kuitenkin vakuutussopimuksessa määritettyyn vakuutusturvan määrään saakka. Vakuutusturvan määrä ei saa olla pienempi kuin seuraavat summat zlotymääräisiksi muutettuina:

- 1) henkilövahinkojen osalta 5 000 000 euroa vakuutusturvan piiriin kuuluvaa vahinkotapausta kohden riippumatta vahingon kärsineiden lukumäärästä,
- 2) omaisuusvahinkojen osalta 1 000 000 euroa vakuutusturvan piiriin kuuluvaa vahinkotapausta kohden riippumatta vahingon kärsineiden lukumäärästä

- määriteltynä vahinkotapahtuman ajankohtana voimassa olleen Narodowy Bank Polskin (Puolan keskuspankki) julkaiseman keskikurssin perusteella.

[– –]

3 §

Ennen tämän lain voimaantulopäivää tehtyihin vakuutus sopimuksiin sovelletaan tähänastisia säännöksiä.

5 §

Moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavaa vakuutusta koskevien sopimusten ja maanviljelijöiden vastuuvakuutusta koskevien sopimusten vakuutusturvan vähimmäismäärä zlotymääräiseksi muutettuna:

1) 10.12.2009 mennessä tehtyjen sopimusten osalta:

a) henkilövahinkojen osalta 1 500 000 euroa vakuutusturvan piiriin kuuluvaa vahinkotapausta kohden riippumatta vahingon kärsineiden lukumäärästä,

b) omaisuusvahinkojen osalta 300 000 euroa vakuutusturvan piiriin kuuluvaa vahinkotapausta kohden riippumatta vahingon kärsineiden lukumäärästä

- määriteltynä vahinkotapahtuman ajankohtana voimassa olleen Narodowy Bank Polskin (Puolan keskuspankki) julkaiseman keskikurssin perusteella;

2) 11.12.2009 ja 10.6.2012 välisenä aikana tehtyjen sopimusten osalta:

a) henkilövahinkojen osalta 2 500 000 euroa vakuutusturvan piiriin kuuluvaa vahinkotapausta kohden riippumatta vahingon kärsineiden lukumäärästä,

b) omaisuusvahinkojen osalta 500 000 euroa vakuutusturvan piiriin kuuluvaa vahinkotapausta kohden riippumatta vahingon kärsineiden lukumäärästä
[alkup. s. 5]

- määriteltynä vahinkotapahtuman ajankohtana voimassa olleen Narodowy Bank Polskin (Puolan keskuspankki) julkaiseman keskikurssin perusteella.

11. Siviiliasioista annettu laki (kodeks cywilny) (jäljempänä siviililaki)

446 §:n 1 momentti: Jos ruumiinvamma tai terveyden heikkeneminen on johtanut vahingonkärsijän kuolemaan, on hoidosta ja hautajaisista aiheutuvat kustannukset korvattava sille, joka on maksanut nämä kulut. [– –]

4 momentti: Tuomioistuin voi myös määrätä edesmenneen lähimmille perheenjäsenille maksettavaksi vastaavan summan aiheutuneesta aineettomasta vahingosta.

417 §:n 1 momentti: Vahingosta, joka on aiheutunut lainvastaisesta toiminnasta tai laiminlyönnistä julkisen vallan käytössä, vastaa Skarb Państwa, paikallishallinnon yksikkö tai muu oikeushenkilö, joka käyttää tätä valtaa lain nojalla.

417¹ §:n 4 momentti: Jos vahinko on aiheutunut sellaisen säädöksen antamatta jättämisestä, jonka antamisvelvollisuudesta säädetään laissa, tämän säädöksen antamatta jättämisen lainvastaisuuden toteaa tuomioistuin, joka käsittelee vahingon korvaamista koskevan asian.

12. Pakollisista vakuutuksista, vakuutusalan vakuusrahosta ja Puolan liikennevakuutusten antajien toimistosta 22.5.2003 annettu laki (Dz. U. nro 124, järjestysnumero 1152, sellaisena kuin se on muutettuna) (jäljempänä pakollisista vakuutuksista annettu laki):

19 §:n 1 momentti: Vahingonkärsijällä, jolla on oikeus vahingonkorvaukseen vastuuvakuutus sopimuksen piiriin kuuluvan tapahtuman johdosta, on oikeus kohdistaa vaatimuksensa suoraan vakuutusyhtiöön. [– –]

26 §:n 1 momentti: Moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettava vakuutus koskeva sopimus tehdään 12 kuukauden ajalle, ellei 27 §:stä muuta johdu.

Riita-asian oikeudenkäynnin tähänastiset vaiheet

13. Sąd Okręgowy w Warszawie hylkäsi kanteen 30.5.2016 antamallaan tuomiolla. Tuomioistuin katsoi, ettei vastuuvakuutuksen nro [– –] vakuutusturvan määrää oltu käytetty loppuun, joten kantajalle ei ollut aiheutunut vahinkoa sen vuoksi. Sąd Apelacyjny [– –] kumosi edellä mainitun tuomion ja palautti asian käsiteltäväksi uudelleen. Sąd Apelacyjny totesi, että vakuutusturvan määrä oli käytetty loppuun, joten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli velvollinen tutkimaan väitteen direktiivin 2005/14 virheellisestä täytäntöönpanosta ja lisäksi sen oli määriteltävä, oliko kantaja kärsinyt vahinkoa.

14. Sąd Okręgowy w Warszawie hylkäsi kanteen uudelleen 20.3.2019 antamallaan tuomiolla.

15. Sąd Okręgowy viittasi siviililain 417¹ §:n 4 momenttiin ja totesi, ettei lainsäädännössä anneta kansalaiselle oikeutta vaatia korvausta aineettomasta vahingosta lainsäädännöllisten puutteiden perusteella. Sąd Okręgowyn mukaan kantaja vaatii korvausta aineettomasta eikä aineellisesta vahingosta.

16. Lisäksi tuomioistuin totesi, että direktiivi 2005/14 oli otettu asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä soveltaen sallittuja siirtymäaikoja vakuutusturvan määrän korottamiseen puoleen tavoitetasosta ja lopulliseen määrään. Sąd Okręgowyn mukaan direktiivissä säädetty velvollisuus korottaa vakuutusturvan määrää koski ainoastaan siirtymäajan jälkeen tehtyjä sopimuksia, eikä siihen sisältynyt vaatimusta korottaa vakuutusturvan määrää sopimuksissa, jotka oli tehty ennen siirtymäajan päättymistä, vaikka nämä sopimukset olisivat

vakuutusturvan perustana [alkup. s. 6] jonkin aikaa siirtymäajan päättymisen jälkeenkin. Tuomioistuin vetosi oikeusvarmuuden periaatteeseen, taannehtivan lainsäädännön kiellon periaatteeseen ja sopimusvapauden periaatteeseen.

17. Puolan lainsäätävä, joka saattoi direktiiviin sisältyvät säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöä 24.5.2007 annetulla lailla, joka tuli voimaan 11.6.2007, oli soveltanut siirtymäaikaa koskevaa oikeutta säätämällä vakuutusturvan määrien asteittaisesta korottamisesta lain 5 §:ssä, jossa todetaan erityisesti, että moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettava vakuutusta koskevien sopimusten osalta vakuutusturvan vähimmäismäärä on zlotymääräiseksi muutettuna seuraava:

- 10.12.2009 mennessä tehdyissä sopimuksissa henkilövahinkojen osalta 1 500 000 euroa vakuutusturvan piiriin kuuluvaa vahinkotapausta kohden riippumatta vahingon kärsineiden lukumäärästä,
- 11.12.2009 ja 10.6.2012 välisenä aikana tehdyissä sopimuksissa henkilövahinkojen osalta 2 500 000 euroa vakuutusturvan piiriin kuuluvaa vahinkotapausta kohden riippumatta vahingon kärsineiden lukumäärästä.

18. Lainsäätävä nosti siten vakuutusturvan määrän puoleen tavoitetasosta 11.12.2009 ja 10.6.2012 välisenä aikana tehtyjen sopimusten osalta. Kantajan äidin kuolemaan johtaneen onnettomuuden aiheuttajan vastuuvakuutusta koskeva sopimus oli tehty 8.12.2009. Siihen sovellettiin 25.5.2007 annetun lain 5 §:n 1 momenttia, jonka mukaan henkilövahingon ollessa kyseessä vakuutusturvan vähimmäismäärä on 1 500 000 euroa vahinkotapausta kohden riippumatta vahingon kärsineiden lukumäärästä.

19. Sąd Okręgowyyn mukaan direktiivi 2005/14 oli näin ollen pantu täytäntöön täysimääräisesti ja virheettömästi.

20. Kantaja valitti Sąd Okręgowyyn 20.3.2019 antamasta tuomiosta, jonka se väitti olevan vastoin siviililain 417¹ §:n 4 momenttia, koska tuomiossa todettiin perusteettomasti, että vastaaja oli saattanut direktiivin 2005/14 osaksi kansallista lainsäädäntöä asianmukaisella tavalla.

Ennakkoratkaisupyynnön esittämisen perusteet

21. Sąd Apelacyjny toteaa, että unionin tuomioistuimen 24.10.2013 antaman tuomion Haasová (C-22/12, EU:C:2013:692) mukaan on kiistatonta, että liikenneonnettomuudessa kuolleiden uhrien läheisten aineettomat vahingot on korvattava moottoriajoneuvon käyttöön liittyvän vastuun varalta otetusta pakollisesta vakuutuksesta, jos tällaisesta korvaamisesta vakuutetun vahingonkorvausvastuun perusteella on säädetty pääasiaan sovellettavassa kansallisessa oikeudessa. Tässä suhteessa vakuutusturvan on ulotuttava kaikkiin henkilöihin, joilla on kansallisen vahingonkorvausoikeuden perusteella oikeus korvaukseen moottoriajoneuvojen aiheuttamista vahingoista.

22. Puolan lainsäädännössä tällaisesta korvauksesta säädetään siviililain 446 §:n 4 momentissa. Tässä säännöksessä säädetty korvaus sisältyy moottoriajoneuvon käyttöön liittyvän vastuun varalta otettuun pakolliseen vakuutukseen.

23. Sąd Apelacyjny katsoo, että jos kantaja ei ole saanut hänelle kuuluvaa rahallista korvausta [–] vakuutusturvan määrän loppuun käyttämisestä johtuen, kantajalle on aiheutunut aineellinen vahinko, joka vastaa suuruudeltaan [–] maksaman korvaussumman ja lainsäädännön mukaisen etuuden välistä erotusta. Jos väite direktiivin puutteellisesta täytäntöönpanosta osoittautuu oikeaksi, syntyneestä vahingosta vastaa Skarb Państwa siviililain 417¹ §:n 4 momentin nojalla.

24. Sąd Apelacyjny huomauttaa, että direktiivin 2005/14 johdanto-osan kymmenennen perustelukappaleen mukaan direktiivin päämääränä on vahingon kärsineiden suojan parantaminen. Sąd Apelacyjny ei löydä direktiivistä 2005/14 mitään sellaista sisältöä, joka viittaisi siihen, että parempi suoja koskisi ainoastaan osaa vahingonkärsijöistä yhden vuoden ajan 30 kuukauden siirtymäajan päätyttyä (ja vastaavasti vuoden ajan viiden vuoden siirtymäajan päätyttyä). Direktiivissä ei ole minkäänlaisia säännöksiä, jotka velvoittaisivat vakuutusturvan määrän korottamiseen ainoastaan 11.12.2009 alkaen tehtyjen sopimusten osalta ja jättäisivät huomiotta aiemmin tehdyt vakuutus sopimukset, jotka ovat kuitenkin olleet jonkin aikaa voimassa vielä 11.12.2009 jälkeenkin.

25. Sąd Apelacyjny ei näe perusteita sille, että samanaikaisesti eri liikenneonnettomuuksissa vahingon kärsineiden henkilöiden oikeussuojan tasossa olisi eroja, varsinkin kun tällainen vaihtelu olisi tapauskohtaista eli se riippuisi [alkup. s. 7] vahinkotapahtuman aiheuttajan ajoneuvoa koskevan vakuutus sopimuksen tekopäivämäärästä. Tuomioistuin ei löydä perusteita sellaiselle direktiivin oikeudelliselle tulkinnalle, jonka perusteella olemassa olisi samanaikaisesti sopimuksia, joissa vastuuvakuutuksen vakuutusturvan määrä olisi 2 500 000 euroa, ja sopimuksia, joissa vakuutusturvan määrä olisi huomattavasti pienempi eli 1 500 000 euroa.

26. Sąd Apelacyjny ei ole vakuuttunut vastaajan ja Sąd Okręgowyn vetoamisesta taannehtivan lainsäädännön kiellon periaatteeseen. Periaate ei ole esteenä nykyisten velvoiteoikeudellisten suhteiden muuttamiselle tulevaisuudessa.

27. Oikeusvarmuuden periaatteeseen vetoaminen on niin ikään kyseenalaista. Direktiivin pitkä täytäntöönpano aika ja oikeus soveltaa siirtymäaikoja sallivat lainsäädäntöprosessin toteuttamisen ajoissa siten, että joulukuussa 2008 ja vuoden 2009 kuluessa tehtyjen vakuutus sopimusten sopimuspuolet olivat tietoisia siitä, että suojan taso nousee 11.12.2009 alkaen tapahtuneiden vahinkotapausten osalta. Tämä olisi antanut vakuutusyhtiölle mahdollisuuden mukauttaa vakuutusmaksun taso uuteen vakuutusturvan määrään. Uuden vakuutusturvan määrän käyttöönotto kaikissa vakuutus sopimuksissa 11.12.2009 alkaen olisi siten voitu toteuttaa oikeusvarmuuden periaatetta noudattaen.

28. Edellä esitetyn perusteella Sąd Apelacyjny kallistuu kantajan kannalle direktiivin 2005/14 2 artiklan tulkinnan osalta.

29. Sąd Apelacyjny ei epäile sitä, etteikö direktiivin 2005/14 2 artiklan tavoitteisiin sisältyisi yksilöille tarkoitettuja erityisetuuksia. Säännöksen tarkoituksena on parantaa vahingonkäräjien suojan tasoa muun muassa korottomalla vakuutusturvan määrää vakuutus sopimuksissa. Jos kävisi ilmi, että Puolan valtio on saattanut direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään epätarkasti ja siksi virheellisesti, olisi vahingonkorvausvastuun ensimmäinen edellytys epäilemättä täytynyt (tältä osin Sąd Apelacyjny viittaa yhteisöjen tuomioistuimen 19.11.1991 antamaan tuomioon Francovich ym. (C-6/90 ja C-9/90, EU:C:1991:428) ja erityisesti tuomion 33–41 kohdassa esitettyihin väitteisiin). Vasta tämän edellytyksen täyttymisestä seuraa, että on välttämätöntä tutkia kansallisessa tuomioistuimessa, onko kantaja kärsinyt vahinkoa sen johdosta, että vastaajana oleva valtio on jättänyt noudattamatta velvoitteitaan, ja kuinka suuri vahinko on.

30. Samanaikaisesti Sąd Apelacyjny toteaa, että se pitää muita Sąd Okręgowyn oikeudellisia perusteluja puutteellisina. On kiistatonta, että kantaja vaatii korvausta Skarb Państwalta aineellisista vahingoista. Kantaja väittää, että direktiivin puutteellisen täytäntöönpanon vuoksi hän ei voinut saada vakuutusyhtiöltä 78 000 Puolan zlotyn suuruista lisäkorvausta äitinsä kuolemasta aiheutuneesta aineettomasta vahingosta. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, vakuutusyhtiön kantajalle maksaman korvauksen olisi pitänyt kattaa aineeton vahinko. Se ei muuta sitä tosiasiaa, että Puolan lainsäädännön mukaan aineettomasta vahingosta maksetaan rahallinen korvaus. Tämän perusteella on todettava, että puutteellinen täytäntöönpano on voinut aiheuttaa aineellista vahinkoa kantajalle siten, että rahallinen korvaus vakuutusyhtiöltä on jäänyt saamatta. Kantajan Skarb Państwalle esittämien vaatimusten määrittelylle vahingonkorvausvaatimukseksi ei ole esteenä se, että maksamattomat rahamääräiset saatavat perustuvat äidin kuolemasta aiheutuneeseen aineettomaan vahinkoon.

31. Koska käsiteltävänä olevasta asiasta ei ole vielä unionin tuomioistuimen ratkaisua, Sąd Apelacyjny katsoo, että edellä kuvatussa tilanteessa asian käsittelyä on lykättävä ja unionin tuomioistuimelle on esitettävä ennakkoratkaisupyyntö direktiivin 2005/14 2 artiklan tulkinnasta.

[– –]